

PESTACTIEPLAN GBS BOORTMEERBEEK

Stappenplan (totstandkoming):

1. Overleg kernteam 3 juli 2009
2. Actieplan afwerken
3. Voorleggen aan leerkrachtenteam
4. Bespreken op de personeelsvergadering van november 2009
5. Uitvoeren
6. Evaluatie tijdens de personeelsvergaderingen
7. Cyberpesten

Wat is pesten ?

De grens tussen plagen en pesten is niet steeds even duidelijk. We kunnen stellen dat, wanneer plagen te veelvuldig voorkomt en het voor de geplaagde echt vervelend wordt, het als pestgedrag kan beschouwd worden.

Onze houding tegenover pesten.

- Leerkrachten brengen pestgedrag aan tijdens de lessen sociale vaardigheden ("Jij en ik"), W.O., godsdienst/zedenleer, taal
- Bij effectief pesten treedt de toezichhoudende leerkracht dadelijk op; de eigen klasleerkracht, die op de hoogte gebracht wordt, bespreekt dit onmiddellijk.
- Er worden afspraken gemaakt met leerlingen over omgangsvormen (beleefdheid, respect, hulpvaardigheid, ...)
- Het leerkrachtenteam toont duidelijk dat pestgedrag niet geduld wordt.
- De leerlingen weten, dat komen vertellen dat iemand gepest wordt, niet klikken is, maar een plicht.
- Er is voldoende spel materiaal op de speelplaats, middagactiviteiten worden georganiseerd (schaken, voetbal, gezelschapsspelletjes, ...).
- De ouders worden gesensibiliseerd via brieven en website.

Hoe pestgedrag voorkomen ?

- Praat als klasleerkracht met je leerlingen en beschouw hen als volwaardige gesprekspartners.
- Geloof en vertrouw je leerlingen.
- Geef leerlingen verantwoordelijkheden.
- Kies voor samenwerking.
- Keur agressief gedrag af.
- Stimuleer solidariteit onder je leerlingen.
- Creëer een open sfeer.
- Bied leerlingen activiteiten aan, waardoor ze zich niet vervelen (speelplaats).
- Consequent optreden is belangrijk en elke leerkracht moet zich aan de gemaakte schoolafspraken houden.
- Houd in de klas regelmatig kringgesprekken waarin pestgedrag openlijk wordt veroordeeld.
- Tracht een samenhangsgevoel te kweken waarbij iedereen zich goed voelt en tracht de middengroep en de zwijgende meerderheid aan de kant van de gepeste te krijgen.

Extra preventief initiatief : de praatjuffen

‘Voorkomen is beter dan genezen’, zegt het spreekwoord. En dat geldt ook voor het pesten. Daarom werd in 2010 het praatjuffen-project opgestart. Kinderen van de lagere school kunnen te allen tijde een gesprekje aanvragen bij een praatjuf, die dan tijd maakt voor dit kind. Eén maal of met opvolgingsgesprekjes. Wat de praatjuf in de eerste plaats doet, is luisteren naar het kind. Het kan gaan om een bezorgdheid van het kind, om verdriet, om een hulpvraag bij het oplossen van een ruzie, ... De praatjuf zal het kind in de mate van het mogelijke ondersteunen en met raad bijstaan. Ook bemiddeling is mogelijk. De kinderen weten tot welke praatjuf zij zich kunnen richten en de drempel voor een gesprekje wordt zeer laag gehouden. In sommige gevallen nodigt de praatjuf ook zelf kinderen uit, wanneer ze bijvoorbeeld betrokken zijn in een ruzie of in een conflict. De deontologie, eigen aan het systeem van een ‘vertrouwenspersoon’ wordt daarbij gehanteerd.

Concrete aanpak.

1. Aanpak op schoolniveau

- Pestgedrag melden aan collega’s, directie en zorgcoördinator.
- Verscherpt toezicht houden gedurende de eerstvolgende dagen.
- Openlijk over het probleem praten, ook met ouders van de pestkop en de gepeste.
- Werk vooral preventief (“Jij en ik !”)
- Werken met “Maandthema’s” zoals ‘Niet schelden’, ‘Beleefd zijn’, ‘Hoffelijk zijn’, ...

2. Aanpak op klasniveau

- Klagesprekken of kringgesprekken houden (“Jij en ik !”)
- Nooit de zijde van de pestkop kiezen.
- Meelopers oplossingen laten zoeken en hun eigen aandeel leren inzien.
- Sociale vaardigheden oefenen (deze zijn leerbaar).
- Zwijgende meerderheid laten optreden als “controleur”.
- Afspraken maken rond pestgedrag.

3. Aanpak pestslachtoffer

- Minimaliseer de situatie niet.
- Zelfbeeld opkrikken.
- Concrete peestsituatie uitklaren.
- Samen zoeken naar oplossingen.
- Praten over problemen die eigen zijn aan de gepeste.
- Eigen aandeel leren inzien.

4. Aanpak pestkop

- Praat over zijn/haar gedrag, niet over hem/haar als persoon.
- Niet kwetsen of kleineren.
- Via dialoog doen inzien dat zijn/haar gedrag onaanvaardbaar is.
- Concrete afspraken maken (hoe bijleggen, wat als het nog gebeurt).
- Eigen aandeel leren inzien.

5. Overleg met de ouders

- Werk samen met ouders een plan uit.
- Overtuig ouders dat pesten niet hopeloos is en dat er op school aan gewerkt wordt (ook al is dat niet steeds zichtbaar!).
- Probeer alle ouders te overtuigen om thuis over pestgedrag te praten en het te veroordelen (brief).

Extra maatregelen bij aanhoudend pestgedrag.

1. Stap 1 :

- De leerkracht praat met de pestkop en de gepeste.
- Dit wordt gemeld aan leerkrachtenteam, directie en zorgcoördinator.
- Nota of briefje in de schoolagenda.

2. Stap 2 :

- Klasgesprek onder leiding van de klasleerkracht aangaande pesten.
- Zwijgende meerderheid aan de kant van de gepeste trachten te krijgen.
- Pestkop en gepeste melden zich aan bij directie/zorgcoördinator.
- Afhankelijk van de situatie kan directie/zorgcoördinator worden ingeschakeld (gedragskaart)
- Afhankelijk van de situatie wordt een brief aan alle ouders van de klas gestuurd door directie/zorgcoördinator.
- Afhankelijk van de situatie kunnen ouders worden uitgenodigd door directie/zorgcoördinator.

3. Stap 3 :

- Pestkop en gepeste melden zich aan bij directie/zorgcoördinator.
- Pestkop krijgt een herstelcontract na pesten (directie, klasleerkracht en zorgcoördinator).
- Afhankelijk van de situatie kan directie/zorgcoördinator worden ingeschakeld (gedragskaart).
- Afhankelijk van de situatie wordt een brief aan alle ouders van de klas gestuurd door directie/zorgcoördinator.
- Afhankelijk van de situatie kunnen ouders worden uitgenodigd door directie/zorgcoördinator.

4. Bij hardnekkig pestgedrag :

- Na overleg met klastitularis, ouders, directie en zorgcoördinator wordt externe hulp ingeroepen (via CLB); dit kan zowel voor pestkop als gepeste zinvol zijn.

Cyberpesten

Cyberpesten gebeurt met GSM (sms'jes), op chatsites, op sociale netwerksites en met e-mail. Het gaat meestal om beledigen en schelden met een GSM (sms'en) of via internet (chatten, facebook, e-mail, ...).

Cyberpesten begint op jonge leeftijd (6de, 5de, 4de, ...) en kan alle vormen aannemen: roddels verspreiden, zich als iemand anders voordoen in cyber-space en ook direct beledigen en/of schelden, lelijke commentaar bij foto's posten, ...

In onze school moet de gsm uit (echt uit, op stil is niet voldoende) bij het binnenkomen in de school en hij mag pas terug aan als de kinderen de school verlaten hebben.

Maar, wie vroeger op zijn/haar school werd gepest, kon 's avonds veilig thuiskomen. Nu lopen de kinderen de kans om dag en nacht het slachtoffer te worden van gepest, ook thuis. Of ook: nu kunnen ruzies of ruzietjes op school, na schooltijd gewoon verder gezet worden. Als dit gebeurt, is dat een nadeel van de moderne communicatiemogelijkheden.

Wij leren de kinderen een aantal vaardigheden aan om aan cyberpesten te ontsnappen en om ermee om te gaan. We zullen hen wijzen op de gevaren en hen duidelijk maken dat cyberpesten een ongeoorloofde praktijk is. Wij denken ook dat het noodzakelijk is dat de ouders het gebruik van GSM (sms'en) en communicatie over het internet met hun kind diepgaand bespreken.

De ICT-coördinator informeert het lerarenteam over de mogelijke misbruiken op het internet. Wanneer nodig richt hij zich rechtstreeks tot de leerlingen met waarschuwingen en advies.